

ผลของการปฏิบัติธรรมภายใต้การนำของสิริ กรินชัย ต่อภาวะสี่จะแห่งตน

นางสาวเก็จกนก เอื้อวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-839-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015838

I 17011987

EFFECTS OF DHAMMA PRACTICE UNDER THE SUPERVISION
OF SIRI KARINCHAI ON SELF-ACTUALIZATION

Ms. Ketkanok Urwongse

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

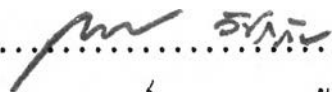
1989

ISBN 974-576-839-1

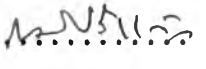
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการปฏิบัติธรรมภายใต้การนำของสิริ กรินชัย ต่อภาวะสัจจะแห่งตน
โดย นางสาวเก็จกนก เอื้อวงศ์
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสริช โปธิแก้ว

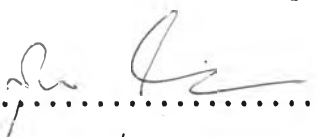

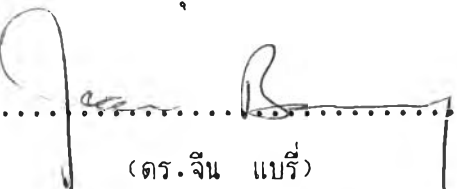
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

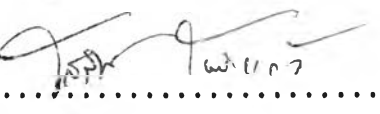
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....   ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภาพรรณ โคตรจรัส)

..... กรรมการ
(ดร.จิ้น แบรี่)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสริช โปธิแก้ว)

เก็จนก เอื้อวงศ์ : ผลของการปฏิบัติธรรมภายใต้การนำของ สิริ กรินชัย ต่อภาวะสังจะ
แห่งตน (EFFECTS OF DHAMMA PRACTICE UNDER THE SUPERVISION OF SIRI
KARINCHAI ON SELF-ACTUALIZATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.โสริช โพธิแก้ว, 112
หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการปฏิบัติธรรมภายใต้การนำของ สิริ กรินชัย ต่อ
ภาวะสังจะแห่งตน โดยมีสมมติฐานว่า ผู้ปฏิบัติธรรมภายใต้การนำของ สิริ กรินชัย จะมีระดับภาวะสังจะ
แห่งตนเพิ่มขึ้น

กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่เข้าปฏิบัติธรรมในโครงการปฏิบัติธรรมของ สิริ กรินชัย ซึ่งประจำอยู่ ณ บ้าน
วังน้ำปิง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเวลา 7 วัน จำนวน 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดภาวะ
สังจะแห่งตนของ สุปราณี วัลสนตชาติ

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว โดยการทดสอบก่อนการปฏิบัติธรรมและ
หลังการปฏิบัติธรรม ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทดลองความแตกต่างของคะแนนรวมในครั้งทดสอบก่อน
การปฏิบัติธรรม (Pretest) และคะแนนรวมครั้งทดสอบหลังการปฏิบัติธรรม (Posttest) ที่มีผลต่อกลุ่ม
ผู้ปฏิบัติธรรม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยปรากฏว่า การปฏิบัติธรรมภายใต้การนำของ สิริ กรินชัย มีผลต่อการเพิ่มภาวะสังจะ
แห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา 2532.....

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

KETKANOK URWONGSE : EFFECTS OF DHAMMA PRACTICE UNDER THE SUPERVISION OF SIRI KARINCHAI ON SELF-ACTUALIZATION. THESIS
ADVISOR : ASST. PROF. SOREE POKAEO, Ed.D. 112 PP.

The purpose of this research was to study the effects of a dhamma practice programme under the supervision of Siri Karinchai. The hypothesis tested was that participants in a dhamma practice programme under the supervision of Siri Karinchai would show a significant increase in their level of self-actualization.

The sample included 51 participants in a seven day dhamma practice programme under the direction of Siri Karinchai at Banwangnamping in Chiang Mai. The instrument used to measure self-actualization was "The Self-Actualization Inventory" constructed by Supraanee Watsantachat.

The one group pretest-posttest design was used. The statistical method for data analysis was the t-test.

Results show that the participants in a dhamma practice programme under the supervision of Siri Karinchai increased their level of self-actualization, significant at the 0.05 level.

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ๒๕๓๒ ๒๕/๑๑/๖๖

ในช่วงของการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยตระหนักดีว่าเป็นช่วงเวลาที่มียุคหนึ่งขงชีวิต ได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างกว้างขวางจากชีวิตในส่วนของตน ได้สัมผัสกับความรู้สึกภายในที่งดงาม อันเกิดจากการปฏิบัติธรรมโดยตรง ได้สัมผัสกับความช่วยเหลือเกื้อกูล ความห่วงใยจากผู้มีพระคุณ ทั้งหลาย การมีโอกาสได้รับความเกื้อกูล ได้พบกับความรู้สึกที่งดงามเหล่านี้มีคุณค่า มีความหมาย มากยิ่งกว่าสิ่งใด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสริศ โปธิแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ให้ความรู้ คำแนะนำ กำลังใจ ความห่วงใย และนำพาชีวิตของผู้วิจัยไปสู่หนทางแห่งความดีงาม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. จิน แบริ ผู้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและความห่วงใยต่อผู้วิจัยเสมอมา รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว ผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ความช่วยเหลือ ตลอดช่วงเวลาแห่งการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งในความเมตตาของคุณแม่สิริ กรินชัย ผู้ให้ทั้ง ความรู้ ความเข้าใจ และอนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทำการศึกษาและทำการทดลองในครั้งนี้

ผู้วิจัยระลึกถึงพระคุณของศาสตราจารย์ สงบ นรพรรักษา เจ้าสุโร ศุภระจันทร ผู้ให้การต้อนรับและยินยอมให้ผู้วิจัยเข้าปฏิบัติธรรม ณ บ้านของท่านทั้งสอง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณดวงพร เลหากุล คุณอุบล สาริตะกร คุณจันทรฉาย นิทักษ์ศิริกุล คุณรุ่งนภา วัฒนรัตน์ และคุณบุษกร กุลมาตย์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้ความรัก และเป็นกำลังใจ แก่ผู้วิจัยอย่างมาก ขอขอบคุณในความรักและความห่วงใยที่เฝื่อนร่วมรุ่น รุ่นพี่ และรุ่นน้องชาว จิตวิทยามอบให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณแม่ พี่สุภัทรา และพี่ ๆ ทุกคนที่คอยห่วงใย ให้กำลังใจ ตลอดจนให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด

เก็จกนก เอื้อวงศ์

11 สิงหาคม 2532

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. แสดงกำหนดการปฏิบัติธรรมภายใต้การนำของคุณแมลิริ กรินชัย ในระยะเวลา 7 วัน	30
2. แสดงค่าคะแนนจากแบบวัดภาวะสัจจะแห่งตนจากการทดสอบ ก่อนและหลัง การปฏิบัติธรรม คะแนนที่ต่างกัน (D) ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ต่างกัน (\bar{D}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และค่าที (t -test) ของกลุ่มตัวอย่างครั้ง ทดสอบก่อนและทดสอบหลังการปฏิบัติธรรม	72
3. แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ต่างกัน (\bar{d}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ของผลต่างระหว่างคะแนนภาวะสัจจะแห่งตนและค่าที (t -test) ของคะแนน ในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างครั้งทดสอบก่อนและทดสอบหลังการปฏิบัติธรรม ...	73
4. แสดงการประเมินความรู้สึก ทศนคติ และข้อคิดของผู้ปฏิบัติธรรมเกี่ยวกับ (1) เหตุจูงใจให้เข้าปฏิบัติ (2) ประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติ (3) ความตั้งใจที่จะนำประสบการณ์นั้นไปปฏิบัติและเผยแพร่ (4) ปัญหา ที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติ (5) ข้อเสนอแนะ	101

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ช

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	60
สมมติฐานของการวิจัย	60
ขอบเขตของการวิจัย	60
คำจำกัดความในการวิจัย	61
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	61
2. วิธีดำเนินการวิจัย	62
กลุ่มตัวอย่างประชากร	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	64
ขั้นตอนในการวิจัย	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
3. ผลการวิจัย	72
4. การอภิปรายผลการวิจัย	75

5. สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	94
ประวัติผู้วิจัย	112